

Länsstyrelsen
Gävleborg

Dnr
511-8931-06
00-001-064

Bevarandeplan för *Hästmyrberget*

Upprättad: 2006-12-15

Namn:	Hästmyrberget
Områdeskod:	SE0630150
Områdestyp:	SCI (Art- och habitatdirektivet)
Area:	138,3 ha
Skyddsform:	Naturresevat
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen
Kommun:	Nordanstig
Mittpunktskoordinat:	1557136/6895620
Markägare:	Privat
Nyttjanderätter:	Outrett
Lägesbeskrivning:	Intill länsgränsen 14 km NO Hassela

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
1. ALLMÄNT OM NATURA 2000 OCH BEVARANDEPLANER.....	3
1.1 NATURA 2000	3
1.2 BEVARANDEPLANER	3
2. BEVARANDESYFTE.....	4
2.1 ÖVERGRIPANDE BEVARANDESYFTE	4
2.2 INGÅENDE NATURTYPER OCH ARTER ENLIGT ART- OCH HABITATDIREKTIVET	4
2.3 INGÅENDE NATURTYPER ENLIGT FÅGELDIREKTIVET	4
2.4 BEVARANDEMÅL	4
3. OMRÅDESBESKRIVNING	5
3.1 ALLMÄN OMRÅDESBESKRIVNING	5
3.2 BEVARANDEVÄRDEN SOM EJ ÄR UTPEKADE I EG-DIREKTIVEN	5
4. BESKRIVNING AV NATURTYPER OCH ARTER.....	5
4.1 NATURTYPER.....	5
4.2 ARTER	5
5. HOTBILD	7
5.1 NATURTYPER.....	7
5.2 ARTER	7
6. BEVARANDEÅTGÄRDER.....	7
6.1 OMRÅDESSKYDD	7
6.2 SKÖTSELÅTGÄRDER.....	7
7. BEVARANDESTATUS IDAG.....	8
7.1 BEVARANDESTATUS FÖR OMRÅDET	8
7.2 BEVARANDESTATUS FÖR ARTER OCH NATURTYPER	8
8. ÖVERVAKNING OCH UPPFÖLJNING	8

BILAGOR:

KARTA

1. Allmänt om Natura 2000 och bevarandeplaner

1.1 Natura 2000

Medlemsländerna inom Europeiska Unionen, EU, bygger för närvarande upp ett nätverk av värdefulla naturområden som är av särskilt intresse från naturvårdssynpunkt. Nätverket kallas Natura 2000. Syftet är att värna om vissa naturtyper, arter och deras livsmiljöer som är skyddsvärda ur ett EU-perspektiv. Vissa naturtyper och arter är prioriterade, vilket innebär att extra hänsyn ska tas till dessa.

Skapandet av Natura 2000 är en av EU:s viktigaste åtgärder för att bevara biologisk mångfald. Det är unionens bidrag till förverkligandet av intentionerna i bl.a. Bernkonventionen och konventionen om biologisk mångfald. Natura 2000 har tillkommit med stöd av EG:s art- och habitatdirektiv (Rådets Direktiv 92/43/EEG) samt fågeldirektivet (Rådets Direktiv 79/409/EEG). EG-direktiven är en form av EU-lagar som medlemsstaterna är skyldiga att införliva i det egna regelverket och tillämpa inom landet. Direktiven binder medlemsstaterna till ett visst mål, men ger de nationella myndigheterna rätt att välja hur målen ska uppnås.

Alla områden i Natura 2000-nätverket är av riksintresse enligt 4:e kapitlet Miljöbalken, vilket bland annat innebär att områdets naturvärden får stor tyngd vid prövning av eventuella exploateringsintressen. Dessutom infördes år 2001 en *tillståndplikt* för åtgärder/verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område.

1.2 Bevarandeplaner

Bevarandeplanen är det dokument som beskriver vad som är syftet med bevarandet av varje enskilt Natura 2000-område och som anger vilka bevarandeåtgärder som bedöms vara nödvändiga utifrån den hotbild som finns. I planen beskrivs även de ekologiska förutsättningar som behövs för att området skall bidra till att upprätthålla arterna och naturtyperna i "gynnsam bevarandestatus". Detta innebär lite förenklat att "ängen ska förbli äng" och att "naturskogen ska fortsätta att vara naturskog", och att arterna ska fortleva i livskraftiga bestånd. Begreppet "gynnsam bevarandestatus" är närmare definierat i habitatdirektivet liksom i Förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken (SFS 1998:1252). Bevarandeplanen har flera viktiga funktioner att fylla i den fortgående processen att sköta och förvalta Natura 2000-områden bl.a:

- Underlag för tillståndsprövningar enligt 7 kap 28a- 29 §§ miljöbalken och framtagande av miljökonsekvensbeskrivningar enligt 6 kap miljöbalken.
- Fungera som referensnivå för den framtida, med jämna mellanrum återkommande, övervakningen och uppföljningen av gynnsam bevarandestatus.
- Fungera som *vägledning* för vård- och förvaltningsåtgärder t.ex. skötselplaner, naturvårdsavtal mm
- Upplysa och kommunicera med olika intressenter t.ex. markägare om vad som ska bevaras och vad som krävs för att nå bevarandemålen.

2. Bevarandesyfte

2.1 Övergripande bevarandesyfte

Huvudsyftet med området är att bevara ett värdefullt skogsområde och de arter som är knutna till denna typ av miljöer.

2.2 Ingående naturtyper och arter enligt Art- och habitatdirektivet

I tabellerna nedan anges de naturtyper och arter som anmälts inom området. Naturtypernas ungefärliga utbredning framgår av kartbilagan. Arealerna och naturtyperna kan komma att justeras efter den inventering ("basinventeringen") som genomförs nationellt under 2005-2008.

Tabell 1. Ingående naturtyper enligt Art- och habitatdirektivet

Kod	Naturtyp	Anmäld areal		Bedömd areal 2006	
		Areal (ha)	Andel (%)	Areal (ha)	Andel (%)
9050	Näringsrik granskog	13,8	10	-	-
9010	*Västlig taiga	66,4	48	-	-
9050+ 9010	Näringsrik granskog + *Västlig taiga	-	-	76	55

* = Prioriterad naturtyp

2.4 Bevarandemål

Bevarandemålen kommer att kompletteras/justeras vartefter ny kunskap tillkommer, t ex via basinventeringen.

9010 Västlig taiga / 9050 Näringsrik granskog

- Utbredningen av skogsområdet är minst 76 ha.
- Trädskiktet är flerskiktat och har naturlig förnygring.
- Ingen påtaglig minskning av populationerna hos de typiska arterna, t.ex. stjärntagging och lappticka. Uppföljningsbara arter och förekomstnivåer för området fastställs efter genomförd basinventering.
- Relationen död ved/levande ved skall vara minst 1/5.
- Områdets hydrologi bibehålls oförändrad.

3. Områdesbeskrivning

3.1 Allmän områdesbeskrivning

Reservatet omfattar syd- och ostsluttningarna av ett höjdparti med upp till 200 meters höjdskillnader. Sluttningarna genomskärs här och där av raviner i vilka markvattnet bryter fram i källor och surdreg. Större delen av området är beklätt med 150-200-årig barrblandskog med ställvis stort lövinslag. I reservatets västra del finns ett mycket lövrikt ungskogsparti med inplanterad contortatall.

Moränen är rik på basmineral vilket tillsammans med det rörliga markvattnet gynnar områdets skog och artrika växtlighet. 122 bladmossarter och 48 levermossarter har noterats. Bland dessa finns 25 rödlistade arter.

Den äldre skogen är påverkad av äldre skogsbruk. Här och var finns murkna stubbar som vittnar om plockhuggnings och blädning. Områdets rikedom på äldre träd, såsom asp, sälg, björk och rönn, rikedomen på lågor i olika nedbrytningsstadier samt fuktstråken och källorna är av största betydelse för områdets biologiska mångfald.

3.2 Bevarandevärden som ej är utpekade i EG-direktiven

I de delar där markvattnet bryter fram är det bitvis näringsrikt på grund av basiska joner, och här återfinns krävande arter som gullpudra, grönkulla, tibast och kärrfibbla. Dessa områden har hög humiditetsfaktor, vilket indikeras av västlig hakmossa, som har återfunnits på två ställen.

4. Beskrivning av naturtyper och arter

4.1 Naturtyper

Skogar

Definition av naturtyperna:

9050 Näringsrik granskog

Naturtypen förekommer ofta på basisk berggrund och i södra Sverige ofta på mullrik brunjord. Naturtypen är näringsrik och torr-blöt och översilning kan förekomma. Naturtypen ligger ofta i sänkor, på dalbottnar eller i sluttningar med finsediment och/eller rörligt markvatten men kan även förekomma på flack mark. Trädskiktets krontäckningsgrad är normalt 50-100 %, och gran utgör minst 50 % av grundytan. Utöver gran kan samtliga inhemska trädslag förekomma.

Kvalitetskriterier: Skogen ska vara, eller i en relativ nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier.

Områden med stor artrikedomen med avseende på rödlistade arter knutna till naturtypen kan klassas som näringsrik granskog även om ett naturskogstillstånd inte hunnit uppkomma efter ett kontinuitetsbrott.

Skogens hydrologi får inte vara under stark generell påverkan från markavvattning.

Fältskiktet är i huvudsak präglat av näringsrika förhållanden och är välutvecklat och artrikt. Det finns både en högört- och en lågörtvariant. Epifytfloran kan vara rik. Där grundvattenytan

ligger högt och där genomsilning eller översilning av marken äger rum är faunan av ryggradslösa djur och floran särskilt rik.

9010 Västlig taiga

Naturtypen förekommer i boreal-boreonemoral zon på torr-blöt och näringsfattig-näringsrik mark. Enstaka områden finns i kontinental region. Trädskiktets krontäckningsgrad är 30-100% och utgörs av inhemska barrträd och triviala lövträd, dock inte fjällbjörk.

Kvalitetskriterier: Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier.

Skogens hydrologi ska inte vara under stark generell påverkan från markavvattning. Näringskrävande örter finns endast undantagsvis.

Naturtypen hyser vanligtvis en mängd rödlistade arter som gynnas av lång skoglig kontinuitet, gamla träd, död ved eller brandfält och successionsstadier efter brand.

Karaktärsarter: tall, gran, björk och asp samt andra inhemska trädslag som inslag i trädskiktet, lingon, mjölon, ljung, blåbär, kråkbär, kruståtel, harsyra, ekorrbär, ängskovall, skogsstjärna och knärot, väggmossa, husmossa, kammossa, kvastmossor och ren- och bägarlavar.

Ekologiska förutsättningar för gynnsam bevarandestatus:

En viktig förutsättning är en kontinuitet av träd där det har skapats en naturlig åldersdifferentiering och artsammansättning. Naturvärdena utvecklas i huvudsak genom naturlig dynamik, vilket omfattar störningar, t.ex. stormfällningar, insektsangrepp, översvämningar och brand. Förekomst av substrat är en förutsättning för epifytiska lavar och svampar knutna till naturtypen, samt även för vedlevande insekter. Exempel på substrat: Död ved; grenar, torrträd, lågor m.m. i olika nedbrytningsstadier. Gamla träd och lång trädkontinuitet är även viktigt för marklevande mykorrhizasvampar. Lövträd (speciellt gamla och/eller grova träd) av t.ex. asp, sälg och rönn är viktiga substrat, och dessutom viktiga som hålträd för fåglar. Ostörd hydrologi i framförallt sumpskogsmiljöer är viktigt för att naturtypens arter ska trivas.

Den äldre skogen på Hästmyrberget är visserligen påverkad av plockhuggning men uppvisar ändå ett flertal av de strukturer som kännetecknar äldre naturskog och hyser ett flertal rödlistade arter. Naturtypen bedöms därför ha goda förutsättningar för gynnsam bevarandestatus.

5. Hotbild

Vid beskrivandet av saker som kan skada de utpekade naturvärdena i ett område kan endast nu kända problem belysas. Det är viktigt att ha i åtanke att nya hot troligen kommer att identifieras i framtiden. De hot som är av global karaktär t.ex. klimatförändringar och atmosfäriskt spridna miljöbelastningar kan inte lösas genom skydd eller skötselåtgärder.

Att en åtgärd är angiven som hot gör att man ska vara extra uppmärksam. Åtgärden kan vara tillståndspliktig. Hur och var i området åtgärden utförs och vilken hänsyn som tas kan vara avgörande för om åtgärden påverkar området på ett betydande sätt eller inte, dvs är tillståndspliktig eller inte.

Området är avsatt som naturreservat och är därigenom skyddat mot de flesta åtgärder, t ex skogsbruk och anläggning av väg i området, som har bedömts kunna skada dess naturvärden. Om nuvarande skyddsstatus ändras kan dock hotbilden förändras.

5.1 Naturtyper

Tabell 2. Hot mot ingående naturtyper

Naturtyp	Hot
9050/ 9010	<ul style="list-style-type: none">• Olika former av skogsbruk.• Markavvattning eller skyddsdikning i eller utanför området som påverkar områdets hydrologi eller hydrokemi på ett negativt sätt• Exploatering för samhällsbyggande av olika former, t ex utvidgning av den väg som löper genom området.• Spridning av contortatall från området väster om vägen.

6. Bevarandeåtgärder

6.1 Områdesskydd

Området är naturreservat sedan 1999 och ingår i riksintresse för naturvård. Ytterligare skydd bedöms ej vara aktuellt.

6.2 Skötselåtgärder

En ny skötselplan för Hästmyrbergets naturreservat är under utarbetande. Bevarandemålen för reservatet överensstämmer med bevarandemålen för Natura 2000-området, och skötselåtgärderna nedan är desamma som i skötselplanen. I övrigt gäller föreskrifterna i reservatsbeslutet

9010 Västlig taiga och 9050 Näringsrik granskog

Löpande skötsel:

- Den äldre skogen lämnas för fri utveckling.

Engångsåtgärd:

- I ungskogen väster om vägen bör contortatallen avverkas. Övrig skog lämnas tills vidare för fri utveckling.

7. Bevarandestatus idag

7.1 Bevarandestatus för området

Bevarandestatusen för området som helhet bedöms vara gynnsam, förutom för ungskogen väster om vägen. Denna har inte inräknats i den beräknade arealen naturtyp, men bedöms kunna utvecklas till 9010 Västlig taiga på sikt.

7.2 Bevarandestatus för naturtyperna

Tabell 3. Bevarandestatus hos ingående naturtyper

Naturtyp/art	Bevarandestatus
9050 Näringsrik granskog	Gynnsam
9010 Västlig taiga	Gynnsam

8. Övervakning och uppföljning

Övervakning och uppföljning av områdets utpekade naturvärden kommer att följas upp inom ramen för ett nationellt uppföljningsprojekt.

Referenser

Beslut Hästmyrbergets naturreservat (dnr; 231-10295-96, 32-216)

